

Tekst 4 is een aflevering van de krantenrubriek De bewust digibete burger, waarin de auteur vertelt over zijn ervaringen als digibeet met de digitale wereld.

Tekst 4

Ridder

(1) Los het volgende raadsel op: het zit veilig in zijn eigen ruimte en uit zich onbeschoft en obsceen. U antwoordt: dat is makkelijk, dat is de reaguurder¹⁾ of de internettrol. Dat digitale tijdperk faciliteert forse hoeveelheden onbeschoftheid. Vroeger, toen mensen nog niet vanachter schermpjes op elkaar reageerden, moesten ze elkaar in de ogen kijken en durfden ze niet half zo barbaars te zijn. Utopische whizzkids die de digitale revolutie in gang zetten, dachten dat ze de wereld beter zouden maken: mooi niet.

(2) U als lezer van deze rubriek weet dat vooruitgangdenken in deze stukjes wordt bestreden. Toch ben ik geen adept van het 'achteruitgangdenken', oftewel dat geloof dat mensen vroeger wél aardig waren. Alles wijst er volgens mij op dat je minder leuke menselijke neigingen in alle tijden en culturen tegenkomt.

(3) Een gevolgtrekking daaruit is dat er ook analoge reaguurders moeten hebben bestaan. Digitale reaguurders worden wel vergeleken met

belletjetrekkers, wat niet aardig is voor leuke analoge kinderen die een middagje plezier hebben. Vorige maand voegde een VW Golf met een spoilertje met 140 km/h in op de A2. De bestuurder – geslacht: m – gebruikte eerst de claxon, toonde daarna de rechtermiddelvinger en hield toen nog even de rechterwijsvinger tegen zijn slaap. Ineens besefte ik: daar heb je hem, de analoge reaguurder! Veilig in zijn ruimte, onbeschoft en obsceen. Elke agent kan je vertellen dat bestuurders van reaguurauto's verschrompelen zodra ze uit hun cocon worden gehaald. Internettrollen die in levensden lijve met hun proza werden geconfronteerd, bleken evenmin heldhaftig.

(4) Maar bestonden reaguurders óók voor je auto's had? Ik heb de middeleeuwen niet meer meegemaakt, maar ik beweer dat ridders destijds éérs in hun veilige harnas kropen voor ze onbeschoft om zich heen sloegen.

naar: Olaf Tempelman

uit: de Volkskrant, dinsdag 11 december 2018

noot 1 reaguurder: iemand die online op ongenueanceerde wijze reageert op internetberichten

Tekst 4 Ridder

- 2p 36 In alinea 1 en 2 van tekst 4 stelt de auteur twee misvattingen aan de orde. Geef aan om welke twee misvattingen het gaat en geef bij elke misvatting aan waarom het een misvatting is. Neem de nummers uit de tabel over en noteer je antwoorden achter de nummers. Geef antwoord in één of meer volledige zinnen.

misvatting	waarom het een misvatting is
1a	1b
2a	2b

- 2p 37 Noem op basis van tekst 4 drie overeenkomsten tussen analoge en digitale reaguurders.

“Ineens besepte ik: daar heb je hem, de analoge reaguurder!” (regels 38-40) Een oplettende lezer zou kunnen opmerken dat de auteur in de formulering “analoge reaguurder” gebruikmaakt van een paradox, een schijnbare tegenstelling.

- 2p 38 Leg uit wat deze paradox inhoudt. Geef antwoord in één of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

- 2p 39 Leg uit waarom de formulering “analoge reaguurder” volgens de definitie van de auteur van tekst 4 toch kloppend is. Geef antwoord in één of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 35 woorden.

“U als lezer van deze rubriek weet dat vooruitgangdenken in deze stukjes wordt bestreden.” (regels 16-18)

- 1p 40 Welke bewering sluit het best aan bij de visie van de auteur op voor- en achteruitgangdenken?
- A De geschiedenis leert dat de wereld niet beter of slechter wordt.
  - B Nieuwe technieken blijken uiteindelijk meestal ook een verslechtering.
  - C Ondanks alle onbeschoftheid wordt de wereld uiteindelijk wel beter.
  - D Vroeger waren mensen fatsoenlijker dan tegenwoordig.

Stel, je school organiseert een debatavond over omgangsvormen op internet, naar aanleiding van tekst 4.

- 1p 41 Welk thema van deze debatavond geeft de strekking van tekst 4 het best weer?
- A De digitale revolutie en internet hebben de wereld beter gemaakt.
  - B De opkomst van internet leidt tot veel meer opgestoken middelvingers.
  - C Onbeschoftheid is van alle tijden en komt niet alleen voor op internet.
  - D Vóór het ontstaan van internet waren mensen veel aardiger tegen elkaar.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.